

## OZ 1950

3. vydržením;

### § 115

Vydržením lze nabýt vlastnického práva, nejde-li o nezcizitelné věci, které jsou v socialistickém vlastnictví.

### § 116

(1) Práva vlastnického k věci movité nabude, kdo ji drží oprávněně (§ 145) a nepřetržitě po tři léta; jde-li o věc nemovitou, je třeba vydržecí doby desetileté.

(2) Kdo nabude oprávněné držby od držitele oprávněného, může si započít vydržecí dobu předchůdce.

### § 117

O běhu doby vydržecí platí přiměřeně tytéž zásady, které platí o běhu doby promlčecí.

### § 118

Ustanovení o vydržení práva vlastnického platí obdobně o vydržení jiných práv věcných.

Držba

### Pojem a obsah

#### § 143

Držitelem je, kdo s věcí nakládá jako se svou anebo kdo vykonává právo pro sebe.

#### § 144

Držeti věci, jakož i práva, která dopouštějí trvalý nebo opětovný výkon.

### Držba oprávněná

#### § 145

(1) Je-li držitel se zřetelem ke všem okolnostem v dobré víře, že mu věc nebo právo náleží, je držitelem oprávněným.

(2) V pochybnostech se má za to, že držba je oprávněná.

#### § 146

Oprávněný držitel věci má, pokud zákon nestanoví jinak, stejná práva jako vlastník, i když není jejím vlastníkem. To platí obdobně o oprávněném držiteli práva.

#### § 147

Všechny v době oprávněné držby vytěžené užítky věci a plody od ní oddělené jsou vlastnictvím držitele.

#### § 148

(1) Oprávněnému držiteli nahradí vlastník náklad účelně na věc učiněný, a to podle jeho ceny v době, kdy mu věc vrátí, nejvýše však náklad skutečný. Obyčejné náklady udržovací nehradí.

(2) Z nákladu učiněného ze záliby nebo pro okrasu hradí vlastník oprávněnému držiteli jen tolik, o kolik věc získala na ceně; držitel má však na vůli, aby si oddělil a vzal, co takto pořídil, pokud je to možné bez zhoršení podstaty věci a pokud se tím poměrům nepřiměřeně neztíží její užívání.

#### § 149

### Držba neoprávněná

(1) Neoprávněný držitel je povinen s věcí vydat i všechnen užitek a nahradit škodu, která vznikla z jeho držby.

(2) Z nákladu učiněného neoprávněným držitelem nahradí se jen tolik, kolik bylo třeba pro trvalý zachování věci; držitel má však na vůli, aby si oddělil a vzal, co pořídil nákladem nad to učiněným, pokud je to možné bez zhoršení podstaty věci a pokud se tím poměrům nepřiměřeně neztíží její užívání.

## OZ 1964 (od 1983)

### Ochrana držby

#### § 132a

- (1) Kdo s věcí nakládá jako se svou a je se zřetelem ke všem okolnostem v dobré víře, že mu věc patří, má - pokud není stanoveno jinak - obdobná práva na ochranu, jaká má vlastník věci.
- (2) To platí obdobně i o tom, kdo vykonává právo odpovídající věcnému břemenu pro sebe a je se zřetelem ke všem okolnostem v dobré víře, že má k věci právo.
- (3) Ten, kdo při výkonu práv podle odstavců 1 a 2 účelně vynaložil na věc náklad, má právo na jeho náhradu v rozsahu odpovídajícím zhodnocení věci ku dni jejího vrácení; náhrada běžných udržovacích nákladů mu nenáleží."

### Vydržení

#### § 135a

- (1) Vlastníkem věci, která může být předmětem osobního vlastnictví, se stane občan, který má nepřetržitě v držbě (§ 132a odst. 1) movitou věc po dobu tří let a nemovitou věc po dobu deseti let. Obdobně, pokud není stanoveno jinak, nabude občan i právo odpovídající věcnému břemenu (§ 132a odst. 2).
- (2) Jde-li o pozemek nebo jeho část, který má občan nepřetržitě v držbě (§ 132a odst. 1) po dobu deseti let a k němuž by jinak mohlo být zřízeno právo osobního užívání (§ 199 odst. 1), nabývá vlastnictví k pozemku nebo jeho části stát; občan nabývá právo, aby s ním byla uzavřena dohoda o osobním užívání pozemku v rozsahu uvedeném v § 200. Je-li výměra pozemku větší než nejvyšší přípustná výměra podle § 200 a lze-li podle územního plánu nebo územního rozhodnutí přenechat k osobnímu užívání více částí tohoto pozemku, má občan právo vybrat si jen jednu z těchto částí, k níž se pak jako k samostatnému pozemku dohodou zřídí právo osobního užívání.
- (3) Takto však nelze nabýt věc z majetku v socialistickém vlastnictví nebo věc, ke které má socialistická organizace právo užívání podle zvláštních předpisů. Takto nelze nabýt ani právo k pozemku, který je v socialistickém vlastnictví nebo ke kterému má socialistická organizace právo užívání podle zvláštních předpisů.
- (4) Do doby podle odstavců 1 a 2 může si občan započítat dobu, po kterou jeho právní předchůdce měl věc nepřetržitě v držbě, anebo nepřetržitě vykonával právo odpovídající věcnému břemenu.
- (5) Na běh dob podle odstavců 1 a 2 použije se přiměřeně ustanovení o promlčení.

## OZ 1964 (poslední znění)

### Držba

#### § 129

- (1) Držitelem je ten, kdo s věcí nakládá jako s vlastní nebo kdo vykonává právo pro sebe.
- (2) Držet lze věci, jakož i práva, která připouštějí trvalý nebo opětovný výkon.

#### *Obsah a ochrana osobního vlastnictví zrušeno*

#### § 130

- (1) Je-li držitel se zřetelem ke všem okolnostem v dobré víře o tom, že mu věc nebo právo patří, je držitelem oprávněným. V pochybnostech se má za to, že držba je oprávněná.
- (2) Nestanoví-li zákon jinak, má oprávněný držitel stejná práva jako vlastník, zejména má též právo na plody a užitky z věci po dobu oprávněné držby.
- (3) Oprávněný držitel má vůči vlastníkovi nárok na náhradu nákladů, které účelně vynaložil na věc po dobu oprávněné držby, a to v rozsahu odpovídajícím zhodnocení věci ke dni jejího vrácení. Obvyklé náklady související s údržbou a provozem se však nenahrazují.

#### *§ 130a zrušeno*

#### § 131

- (1) Neoprávněný držitel je povinen vždy vydat věc vlastníkovi spolu s jejími plody a užitky a nahradit škodu, která neoprávněnou držbou vznikla. Může si odpočítat náklady nutné pro údržbu a provoz věci.
- (2) Neoprávněný držitel si může od věci oddělit to, čím ji svým nákladem zhodnotil, pokud je to možné bez zhoršení podstaty věci.

